

IZHAJA VSAK DAN

Št. ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvl. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Salsani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dorobergu itd. Zastarele šte. po 5 nvl. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENI: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. samrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 29 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

(Izvirno telefonično poročilo.)

DUNAJ 6. Med došlimi vlogami se nahaja interpelacija posl. dr. Rybářa v zadevi izplačila nagrad onim uradnikom c. k. železniških uradnikov v Trstu, ki so se ob priliki pasivne resistance državnega uslužbenstva v Trstu izkazali s posebno „vnemo v službi“.

Krščanski socialci so vložili interpelacijo, v kateri pozivljajo ministrskega predsednika, da naj poda sporazumno z ministrom zunanjih zadev jasno sliko zunanjega položaja in razmerja z obema zaveznicama v trojevezi.

Socijalni demokrati so vložili interpelacijo, v kateri vprašujejo ministrskega predsednika, ali hoče vlada opozoriti vladajočo ma to, da avstrijski narode žele najmirnejših in najprijaznejših odnosov napram Italiji in da bi vsak poskus bojne politike zadel na najstrastnejši odpor ljudstva in ljudskih zastopnikov.

Zbornično sejo je otvoril predsednik ob 11. dopol.

Zbornica se je bavila s predlogo o skrbstvu in jo izročila odseku ter je začela nato prvo branje vladne predloge v zadevi izpremembe rudarskega zakona. Ta novela in dve nadaljni manjši predlogi pristojbni-skopravnega značaja so bile tudi izročene odseku.

Na to se je nadaljevala razprava o najnem predlogu posl. Körnerja o zapostavljanju čeških sodnikov.

Na koncu seje je dunajski posl. dr. Heillinger pozivljaval v obliki vprašanja zborničnega predsednika, da naj izreče cesarju globoko zahvalo avstrijskih narodov za njegovo modro odločitev v konfliktu med ministrom zunanjih zadev, grofom Aerenthalom in bivšim šefom generalnega štaba, baronom Conradom-Hötzendorffom.

Predsednik je odklonil to vprašanje, češ da ta zadeva ne spada v kompetenco državnega zbora.

Proračunski odsek.

DUNAJ 6. (Izv.) Proračunski odsek je prišel danes razpravo o italijanski pravni fakulteti.

Posl. Pittoni je odločno protestiral proti temu, da bi se ta zadeva, ki jo je odsek dogotovil že v prejšnji seji, skušala zavlačevati kakoršnebedi.

Posl. Conci je povdarjal, da se z ustanovitvijo italijanske pravne fakultete edino le zopet vzpostavi italijansko posestno stanje. Par sto italijanskih dijakov ne more poitalijančiti milijonskega dunajskega mesta. Je le čin pravčnosti, če se odsek izreče za fakulteto.

Nato se oglašil k besedi nemški radikalec posl. Wolf, in takoj se je pokazalo, da hočejo Nemci obstruirati. Posl. Wolf je predlagal zaključek seje, ker pa je bil njegov predlog odklonjen, z 28 proti 6 glasovom, je govoril nato župan inomoški, posl. dr. Erler, ki je v pravem obstruiranjem govoru z vso odločnostjo pobijal ustanovitve italijanske fakultete, pa naj se namerava ustanoviti fakulteta kjerkoli. To je čisto politična zahteva za katere uresničenje pač ni nikakor primeren sedanj čas z ozirom na zunanji položaj in zelo čudno razmerje, v katero se postavlja Italija napram Avstriji kot takolimenovana zaveznica.

Med Elerevim govorom je odšlo več poslancev iz dvorane, in to priliko so hitro izrabili Nemci. Posl. Erler je hitro končal svoj govor in takoj nato je zopet posl. Wolf predlagal konec seje. Pri glasovanju o tem predlogu (23 proti 9 glasom) se je pokazalo, da odsek ni sklepčen, in načelnik je moral zaključiti sejo. Italijani so zopet imeli smolo.

V kuloarjih je potem prišlo do ostrih konfliktov med Nemci in Italijani, ki so od Italijancem, da so prekršili dogovor med načelniki strank, ki je sklenil, da se danes reši v odseku predloga o italijanski fakulteti.

Nemški odpor proti italijanski fakulteti, kateremu so se pridružili tudi poslanci hrvatsko-slovenskega kluba, je videti popolnoma resen in zato stoji stvar glede rešitve vprašanja italijanske pravne fakultete precej slabo.

Odsek za državne nameščence.

DUNAJ 6. (Izv.) V odseku za državne nameščence se vedno bolj in bolj kaže razlika med stališčem vlade in poslancev v posameznih točkah uradniške predloge.

Mnenja se vedno bolj oddaljujejo vsaksebi in vlada se je baje že odločila, da zavrne predloge, ki jih je izdelal odsek. Treba bi bilo pač več mirnosti na strani poslancev, na strani vlade pa več popustljivosti. Če pa bodeta i odsek i vlada vztrajala vsak na svojem stališču, potem je pač gotovo, da bo cela stvar odgojena ad kalendas graecas.

Odsek se je bavil danes s §§ 82. in 83. vladne predloge, ki vsebujejo določbe glede prenestitve uradništva. Minister notranjih zadev je vztrajal pri vladni zahtevi, da ima vlada polno svobodo v zadevi premeščanja uradnikov.

V nadaljnjem se je razpravljalo o onem delu predloge, ki tiče državne sluge.

Odsek za pomorsko plovstvo in rib. štvo.

DUNAJ 6. (Izv.) V današnji seji odseka za pomorsko plovstvo in ribištvo se je vršilo posvetovanje o vladnih predlogih v zadevi razširjenja zavarovanja za slučaj nezgode in bolezni na mornarje in pomorske ribiče.

Načelnik posl. Dulibić je naznanil, da mu je sporočilo trgovinsko ministrstvo, da je že izdelan načrt zakona o pomorskem ribištvu, mornarski red se pa dogotovi v najkrajšem času. Treba je le še sporazuma z Ogrsko in potem predloži vlada obe predlogi zbornici.

Posl. dr. Pitacco je priporočal naj se naprosi vlada, da naj da odsekovi članom na razpolago zapisnike o enketi, ki se je vršila v zadevi zakona o pomorskem plovstvu.

Po kratki razpravi je bila generalna debata o obeh zakonskih predlogih končana in se je seja zaključila.

DUNAJ 6. Današnja seja odseka za pomorsko plovstvo in ribištvo je bila posebno zanimiva vsled boja v vprašanju, kateri poslanec naj dobi referat. Večina je bila za to, da prevzame referat posl. dr. Rybář, dočim so pa Italijani pri strankah z vso močjo delali na to, da bi posl. dr. Rybář ne dobil tega referata, češ da so za pomorske stvari merodajni edino le dalmatinski poslanci ali pa primorski Italijani.

No, gospodje pa so se temeljito zmotili, kar jim bo popolnoma očitno dokazalo glasovanje v jutranji seji.

Korupcija pri c. kr. državnih železnicah.

(Izvirno.)

DUNAJ 6. Poslanec dr. Rybář je v današnji zbornični seji vložil o znani korupcijski zadevi pri ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Trstu povodom pasivne resistance državnih uslužbencev v Trstu ostro interpelacijo na železniškega ministra dr. Forstnerja, v kateri pozivlja železniškega ministra, da se izjavi v tem, ali je znani odlok ravnateljstva državnih železnic v Trstu, o katerem je bilo že govora v nedeljski „Edinosti“, avtentičen.

Na dalje vpraša interpelant ministra, kako more opravičiti to odredbo, ki tako zelo škoduje ugledu državnih uslužbencev in dobremu sporazumu med njimi.

Interpelacija citira znani odlok ravnateljstva državnih železnic, ki se glasi:

„C. kr. železniško ministrstvo je na tu-uradni predlog z odlokom z dne 8. novembra 1911, št. 27.841—13 izdalo pooblastilo, da se Vam izreče polno priznanje na Vaši vni v službi, ki ste jo pokazali v času tržaškega rezistenčnega gibanja, in se Vam prizna remuneracija v znesku K . . .

V prijetnem položaju, da Vam naznamo to, Vas vabim, da dvignete priznana Vam remuneracijo pri ravnateljstveni blagajni.

Št. 45—2. — Trst, dne 15. novembra 1911.“

Interpelacija torej citira ta odlok in iz-va: Naj si že vladajo o smotrenosti pasivne resistance še tako različna mnenja, vendar pa je treba priznati, da nikakor ni stvar na mestu, da se z denarnimi nagradami plačujejo ljudje, ki so nekolegijalno ravnali proti svojim tovarišem, in se tudi še v bodoče zapeljujejo k takemu ravnanju, kar je treba v interesu službe obsojati kar najstrožje.

S tem, da se za svojo vnemo v službi nagradujejo z denarjem oni uradniki, ki so povodom resistance gibanja delali proti svojim tovarišem, se napravlja vtis, da niso

delali v zavesti, da vrše svojo dolžnost, temveč edino le v nadi, da si pridobe materijalnih dobičkov.

Interpelacija sta podpisala izmed čeških poslancev tudi poslanca Buřival in Vojna.

Zbornični delovni program.

DUNAJ 6. (Izv.) V jutranji plenarni seji se bo vršilo drugo branje proračunskega provizorija. Po jutranji seji je potem pavza do ponedeljka, ko se bo zopet vršila plenarna seja.

Zbor parlamentarnih senijorjev je predlagal, da se skliče dne 14. dec. zvečer posebna plenarna seja v svrhu volitev v delegacije.

Pred božičem bo rešen proračunski provizorij in pa najbrž tudi še predloga v zadevi zvišanja prejemkov državnih železničarjev. Nekateri stranke žele, da bi prišel pred božičem na vrsto tudi finančni zakon, brambni zakon in uradniške predloge, toda o tem bo zbor senijorjev še-le sklepal prihodnje dni.

Zbornica bo najbrž zborovala do 20. decembra.

Zbor parlamentarnih senijorjev.

DUNAJ 6. (Izv.) V današnji seji zbora parlamentarnih senijorjev se je ministrski predsednik grof Stürgkh živo zavzemal za to, da bi se čim prej rešilo vprašanje italijanske pravne fakultete.

Skupna ministrska konferenca.

DUNAJ 6. (Izv.) Danes dopoldne se je začela v ministrstvu zunanjih zadev pod predsedstvom ministra zunanjih zadev, grofa Aerenthala, skupna ministrska konferenca, pri kateri so bili navzoči: oba skupna ministra, oba ministrska predsednika, oba finančna ministra in poveljnik mornarice.

Konferenca se je bavila s predpripravi za zasedanje delegacij, ki se vrši, kadar je nameravano, proti koncu meseca decembra na Dunaju. Delegacije se bodo bavile s skupnim proračunskim provizorijem.

Proti političnemu nasilju na Hrvatskem.

(Izvirno.)

DUNAJ 6. Danes zvečer se je vršil tu ob velikanski udeležbi javni shod, ki so ga sklicali hrvatsko-srbski državni poslanci, v svrhu protesta proti političnemu nasilstvu na Hrvatskem.

Udeležili so se shoda poleg tisočglave množice mnogoštevilni poslanci, med njimi podpredsednik državne zbornice poslanec Zbarski, med drugimi češkimi poslanci tudi poslanca dr. Kramář in prof. Masaryk, med nemškimi poslanci profesor dr. Redlich, hrvatsko-srbski poslanci in med slovenskimi poslanci dr. Gregorin, dr. Rybář in dr. Ravnihar.

Prvi je referiral, burno pozdravljen, hrvatski poslanec dr. Dušan Popović, ki je v svojem govoru slikal politični položaj na Hrvatskem in na to podal konkretna fakta iz Lorkovičevega procesa. Med njegovim govorom so v zboru opetovano izbruhnili burni klici ogorčenja.

Nato je izjavil posl. dr. Kramář, da je treba v interesu monarhije in njenega razvoja posvečati razmeram na Hrvatskem prvo posebno pozornost. Taki dogodki, kakor je bil proces proti dr. Lorkoviću, občutno škodujejo ugledu cele države.

Dalmatinski poslanec dr. Smolika je nato slikal ogorčenje hrvatskega naroda nad madžarskim nasilstvom.

Burno pozdravljen je za njim izjavil posl. dr. Redlich, da sicer noče govoriti politično, pač pa da mora reči kot objektivni Nemec, da je treba izrekat boju hrvatskega naroda za svoje pravice občudovanje in priznanje. Tudi objektivni Nemci protestujejo proti madžarskim nasilstvom in ob-čudujejo take moze, kakor je dr. Lorković. Končno želi hrvatskemu narodu krepkega in lepega razvoja.

Živahno pozdravljen je nato govoril posl. dr. Rybář, ki se je pred vsemi zahvalil posl. dr. Redlichu na njegovih besedah in potem poudarjal, kako se avstrijska vlada boji, da bi avstrijski poslanci govorili o ogrskih razmerah, dočim pa avstrijska vlada sama dovoljuje, da bo baje avstrijsko vojaštvo priskočilo hrvatskemu banu Tomašiću na pomoč, da pomaga njegovim kandidatom do zmage pri saborskih volitvah.

Nad vhom v cesarski dvor na Dunaju stoji napis: „Justitia fundamentum regnum“ („Pravica je podlaga države“), toda taka pravica, kakoršna se je praktič-

rala na Hrvatskem v procesu proti dr. Lorkoviću, je pač slab „fundamentum“.

Govornik upa, da bodo glas današnjega zborovanja slišali tudi na onih mestih, ki se merodajni v tem pogledu.

Ob viharnih ovacijah se je nato dr. Lorković zahvalil zborovalcem na izraženih simpatijah in izjavil, da bo tudi nadalje nemoteno deloval za blagor svoje domovine.

Končno je bila sprejeta na predlog posl. prof. Masaryka resolucija, ki izraža začudenje in ogorčenje zborovalcev nad dogodki na Hrvatskem, odločno protestira proti tem dogodkom in izraža upanje, da končno zmaga hrvatsko-srbski narod.

Češko-nemška sprava.

(Izvirno.)

DUNAJ 6. Pod predsedstvom ministra notranjih zadev, barona Heinolda, so se pri-čele danes češko-nemške upravne konference, za katere so se vršile dolgotrajne predpriprave.

Pri konferenci so bili navzoči češki in nemški poslanci in zastopniki veleposelstva. Vsi navzoči so dobili vprašalne pole z obširnimi statističnimi podatki in te pole jim je treba izpolniti. Ne dobe pa teh pol samo poslanci, temveč tudi drugi krogi: odvetniki, profesorji itd.

Pogajanja so zaupna in neobvezna.

Bivši šef generalnega štaba pri cesarju.

DUNAJ 6. Cesar je vsprejel danes pred-poldne armadnega nadzornika Conrada pl. Hötzendorfa v daljši posebni avdijenci.

Ogrska zbornica.

BUDIMPEŠTA 5. Zbornica je nadaljevala splošno debato o proračunu trgovinskega ministerstva.

BUDIMPEŠTA 6. Grof Apponyi je vložil interpelacijo, v kateri se vprašuje ministrskega predsednika za pojasnilo o področju načelnika generalnega štaba, njega razmerju do vojnega ministra in deželno-brambovskega ministra ter ako se unanji urad in vlada drže trozveze. Nadalje se vprašuje, če je res, da je odstop načelnika generalnega štaba Conrada pl. Hötzendorfa v zvezi s stremljenji, da se opusti zveza z Italijo.

Angleška kraljevska dvojica v Indiji.

LONDON 6. Angleški kralj in kraljica sta sinoči odpotovala v Delhi. Po ulicah so delale črte špalir. Množica je kraljevsko dvojico pozdravljala najpristrčneje.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 5. Državni zbor je razpravljal danes o nemško-francoski pogodbi glede Maroka in ekvatorialne Afrike.

Zbirka za italijanske ranjence.

TRIDENT 6. Tridentovska in tržaška zbirka za italijanske ranjence in zaostale po ubitih ital. vojakih v Tripolitani je že donesla svoto 50.000 K in se bo še nadaljevala.

Po novem letu odide posebna deputacija v Rim, ki bo izročila italijanskemu voj-nemu ministru nabrano svoto. (Če je med-potoma ne — izgubi. — Prip. ured.)

Dve železniški nesreči.

USTJE ob Labi, 6. (Izv.) Ker so bila ogibala postavljena napačno, sta v bližini Ustja zadela dva vlaka drug ob drugega. Mrtev je bil eden od obeh vlakovodij.

LINEC, 6. (Izv.) Pri Neufeldu so trije neznanči valili na mimovozni vlak s hriba ob progi strte težke skale, ki so poškodovale lokomotivo in en voz. Vlak je moral obstati na progi in počakati rezervne lokomotive. Ranjenih ni bil nihče.

Avstrijski dreadnoughti.

DUNAJ 6. Večernja „Zeit“ poroča, da bo prvi avstrijski dreadnought „Viribus uni-tis“ stopil prihodnje jesen v redno službo vojne mornarice, drugi dreadnought ki bo spuščen v morje meseca februarja 1912, pa meseca novembra istega leta, tretji pa bo popolnoma dovršen v teku leta 1914.

Rusija zasede Perzijo?

PETROGRAD 6. (Izv.) V tukajšnjih vladnih krogih vlada mnenje, da bo An-gleška zavzela stališče proti temu, da bi Rusija zasedla severno Perzijo.

Perzija hoče napovedati Rusom vojno.

LONDON 6. Iz Teherana poročajo „Morning Post“: Perzija je poslala včeraj Rusiji ultimatum, v katerem zahteva, da naj ruske čete ne prodirajo preko Kasvina in naj se Rusija zaveže, da ne odpošlje v Per-zijo drugih nameravanih čet. Ako Rusija te-kom 30 ur ne ugodí tej zahtevi, potem

Danes vsi na veliki dobrodelni koncert v Nar. dom

prične Perzija ofenzivo. Bahtijari podpirajo vlado.

Izključitev delavstva v Nemčiji.

BEROLIN 6. (Izv.) Velika izključitev kovinskega delavstva — izključenih je bilo na 60.000 delavcev — je končana. Pogajanja med delavci in delodajalci so imela ugoden uspeh.

Ustaja na Kitajskem.

PETROGRAD 6. V ruskem konzulatu so se vršila med zastopniki vlade in ustašev pogajanja za mir. Zastopniki vlade so izjavili, da je na igri celokupnost Kitajske, ker je dinastija odločena, poklicati na pomoč tuje države. Japonska da je že hotela proti denarni odškodnini dati na razpolago močno oboroženo silo. V resnici je pa dinastija že vzeta oblast, ki je prešla v roke ustašev. Zastopniki vlade so zahtevali mir, ker bi se vlada sicer morala obrniti na japonsko za pomoč. Ustaši so izjavili, da je mir možen le, če odstopi dinastija Mandžu, ki je izgubila vse zaupanje. Rusija in druge tuje sile, med temi tudi Japonska, so obljubile nevtraličeto. Ustaši zato ne verujejo na vmešavanje tujih velesil, kakor hitro se dinastija odpove prestolu. Pogajanja so končala brez uspeha.

LONDON 6. „Morning Post“ poroča iz Šangaja: Shod delegatov 14 pokrajin se je izjavil za začasno vojaško vlado z Nankingom kakor glavnim mestom.

LONDON 6. Iz glavnega stana v Vučangu poročajo, da so revolucionarji, ki prodirajo dalje, da prekinejo železniške proge iz Pekinga v Hankav, dosegli točko, oddaljeno od železniške proge 12 milj.

PEKING 6. (Nemška kabel. družba). Princ-regent je odstopil. Od sedaj naprej dobi letne apanaže 50.000 taelov.

Turčija.

CARIGRAD 6. Oblastnije v Kosovem so predlagale, naj se nad Skopljem proglasi obsedno stanje.

Zagreb 5. Bivši lekarnar Matavšek je bil radi izsiljevanja, goljufije in tatvine obsojen na tri leta težke ječe.

Italijansko-turška vojna

Novo vojaštvo za Tripolis.

MILAN 6. (Izv.) Te dni odide v Tripolitano nov ekspedicijski oddelek, sestojec iz 10.000 mož. Sedem parnikov je pripravljenih, da prepeljejo vojaštvo v Tripolis. Ta ekspedicijski oddelek sestoji iz 3 polkov infanterije, dveh polkov artiljerije in 700 konjenikov.

Prvi uspeh Italijanov.

Italijani so zasedli Ainzo, 12 km v notranjosti od Tripolisa ležeče mesto. Ainzo je križišče večih voznih cest in je služila dosedaj za operacijsko bazo turške vojske. Sedaj pa so se morali Turki umakniti v notranjost. S tem imajo torej Italijani bilježiti prvi uspeh, ker so s svojo premočjo res prisilili Turke, da so se umaknili. Vendar, če pomislimo, da so rabili celih 60 dni, da so prodrli 12 km v notranjost, da prodirajo torej le po priliki 200 m na dan naprej, potem nam bo takoj jasno, da Italijani ne morejo biti posebno ponosni na ta uspeh.

Ubita izdajalska misija.

CARIGRAD 6. Iz Dehiboda se javlja: Neka italijanska misija, sestojeca iz izdajalskih arabskih šejkov, je prišla k šejku Senusov, da bi se pogajala z njim. Vsi člani te misije pa so bili z višjim italijanskim častnikom vred, ki jo je spremljal, postavljeni pod vojno sodnijo in ustreljeni.

Zbiranje turških čet v notranjosti.

TRIPOLIS 6. Ogleduh, ki prihajajo iz notranjosti dežele, poročajo, da zbirajo Turki v oazi Godanes večje število čet, med temi tudi artilerijo. Na italijanski strani se pa ne misli, da se bodo te čete upale prodirati proti obrežju.

Konec vojne?

LONDON 6. Na pregovorni borzi v Cardiffu je bila te dni razširjena vest o skorajšnjem koncu italijansko-turške vojne. Vest se je opirala na dejstvo, da so agenti italijanske flote in italijanskih državnih železnic v Cardiffu dobili brzojavno navodilo, naj postopajo tako, kakor da bi ne bilo več vojne. V Cardiffu se misli, da vojna konča koncem t. m.

Položaj okoli Tripolisa.

TRIPOLIS 6. (Oficijelno). Noč je minula mirno toliko v Tripolisu kakor tudi v Ain Zari ob vsej fronti. Naše čete so pregnale sovražnika iz oaze. Naše konjeničstvo je bilo odposlano proti Bel Tobrasu in Bel Durku, da pregnajo bežeče Turke in Arabce. Danes so bila z aeroplani izvršena nadaljna rekonosciranja. Mnogo urojenecv je prišlo k našim postojankam v oazi in tudi v Ain Zari ter so zaprosili naše protekcije. Vsi vjetniki zagotavljajo, da se nahajajo sovražne čete v stanju popolne demoralizacije in nereda.

Porta noče miru.

CARIGRAD 6. „Sabah“ demantuje formalno poročilo, da je porta storila pri vlastnih korake v svrhu sklepa miru z Italijo.

Uprava tržaške občine.

V svojem poročilu o predzadnji seji tržaškega mestnega sveta smo sporočili o razkritih svetovalca Archa, kako se gospodari v tržaški mestni bolnišnici ter smo rekli, da je svetnik Arch razvil malo sliko koruptne uprave mestne bolnišnice.

Pravzaprav pa smo s tem rekli premalo. Svet. Arch je govoril o mestni bolnišnici, je razkril del korupcije, ki vlada v tem dobrodelnem občinskem zavodu, a s tem je obenem odmaknil za hip eno kulis, da je bilo tudi gledalcu, ki sicer nima pojma o dogodkih, odigravajočih se za odrom, možno napraviti si malo sodbo o čudnih rečeh — za kulisami naše občinske uprave. Svet. Arch je povedal, kako je nekega dne prišel on v mestno bolnišnico, da bi pogledal neke račune. In tu se je prepiral, da je 14 plačujočih bolnikov imelo poleg predpisane dijete predpisane tudi toliko mleka, da je prihajalo po štiri litre na vsakega bolnika. Poleg tega da so imeli ti bolniki predpisanih 152 drugih porcij in 28 jajec! A med temi bolniki so bili večinoma mrzličavi, ki navadno sploh ne dobivajo druge hrane nego juho! Priznati moramo, da za razkritje takih stvari, kakor so bile one, s katerimi je prišel na dan svet. Arch, treba pri tržaških razmerah precej poguma. Zato pa služu možu to le v čast, ker je s tem pokazal, da mu je za pravico in resnico več, nego za gloriolo mestne uprave. No, morda pa svet. Arch ni niti sam mislil na to, da je s svojimi razkritji obsodil svojo lastno stranko. To je vendar jasno. Glavni, četudi neposredni krivec na tej korupciji v mestni bolnišnici je v resnici italijansko-liberalna stranka, je večina mestnega sveta tržaškega. Svet. Arch je priznal, da tega, kar je predpisano bolnikom, ne dobivajo v resnici ti, temveč odnašajo postrežnice. Te se torej okorišajo na račun davkoplačevalcev in na račun ubogih bolnikov. To se dogaja dan za dnevom, leto za letom; imenitna uprava mora vedeti za vse to, kar je priznal tudi mestni protofizik sam! A vendar tolerira vse to, ter dopušča, da se nadalje godijo take kričeh nepravilnosti.

Kaj naj si mislimo o taki upravi? Kajti po pravici si moremo domnevati: kakor se gospodari v mestni bolnišnici, tako se gospodari tudi v vseh drugih panogah mestne uprave.

Toliko poročevalec o mestnem proračunu, kolikor protofizik dr. Constantini sta priznala, da je v mestni bolnišnici preveč postrežnic. S tem sta ta dva gospoda priznala indirektno to, o čemer čivkajo sicer že vrabci po tržaških strehah: da je mestna bolnišnica zavetišče za protežiranke izvestnih gospodov iz vladajoče italijanske liberalne stranke. Ti pristaži vladajoče stranke smatrajo mesta v občinskih zavodih za oskrbovališča somišljenikov, njihovih sinov in hčera in menda tudi svojih — ljubih. Zato pa treba snovati vedno nova mesta, ki dostikrat niso nič drugega, nego bolj in slabše plačane sinakure. Le tako je možno, da so samo troški centralne uprave za leto 1912 proračunjeni na 1.640.440 K; od tega odpada na same plače uradnikov in uslužbenecv 1.133.500 K! To število pada še bolj v oči, če pomislimo, da so ti troški glasom sklepnega računa za leto 1910 znašali kron 980.615. V samih dveh letih so torej ti troški narasli za 152.945 K, to je v odstotkih 15%. Mejem torej, ko število prebivalstva narasča letno za 2-5%, in je torej v dveh letih naraslo za 5%, so troški za uradništvo narasli v isti dobi za 15%!!

Proti taki upravi bi trebalo pač začeti energično akcijo in to na kak način tudi med italijanskim meščanstvom, da mu se odprejo oči in da bo videlo, da tako ne more in ne sme dalje, da treba mestno upravo izročiti drugim in drugačnim rokam. Sedanjí zistem vodi mestno gospodarstvo in stem vsesкупno meščanstvo — v pogubo.

Mestni svet tržaški.

(Seja dne 6. dec. 1911).

Župan je otvoril sejo ob 7.30. Potem ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, je nadaljevala podrobna razprava o proračunu poglavja „Javna dobrodelnost“.

Svet. dr. Pincherle predlaga, naj se naroči eksekutivi, da postopa z večjo strogostjo pri iztirjevanju povračila troškov v mestni bolnišnici in norišnici od solventnih bolnikov.

Svet. dr. Wilfan je mnenja, da predlog svet. dra. Pincherle ni na mestu, ker bi po tej teoriji bil solventen vsak okoličanski kmet, ki poseduje posestvo v vrednosti 1000 do 2000 K. Na ta način bi pač morali plačati siromašni kmetje, katerih posestvo je vključeno v zemljiški knjigi, ostali bi pa še nadalje prosti oni, ki imajo denar v hranilnici. Sicer se pa po govornikovem mnenju kmeta, ki je podedoval malo posestvo, od katerega živi in ki je podlaga njegove eksistence ne more smatrati za solventnega, ker vendar ne gre, da bi se ga radi bolezn pognalo na boben. Tak kmet bi postal ne le proletarec, temveč v pravem pomenu besede berač, ker je bila cela njegova vzgoja prirejena le zato, da

živi od kmetije. — Govornik se zato nadeja, da bo mestni odbor, ki je že dosedaj v tem oziru vedno humanitarno postopal, tako delal tudi v bodoče. Govornik priporoča dalje, naj bi v bodoče tudi eksekutiva ne delala tožeb in eksekucij za bolniške troške kakor je to delala do sedaj. Sicer je res, da je v takih slučajih, ko je imelo priti do prodaj posestev mestni odbor vedno odvalil od daljnega iztirjevanja. Vendar je nečloveško, da se ljudi muči in jim dela nepotrebne skrbi in pota. — Govornik bo glasoval proti predlogu dr. Pincherle.

Poročevalec svet. Arch pravi, da si je mestni odbor bil vedno v svesti tozadevnih po čutu človečanstva narekovanih dolžnosti in da bo, kolikor je od govornika odvisno, tudi v bodoče tako postopal. — Pri glasovanju je predlog dr. Pincherle padel.

Vsprejet je bil predlog svetovalca dr. Minasa, da se zniža pristojbina za I. in II. razred v mestni norišnici.

Vsprejet je bil predlog svetovalca dr. Puecherja, da se naroči mestnemu odboru in eksekutivi, naj študirata vprašanje brezplačnih prenočišč in občinskih obednic, v katerih bi se prodajalo po lastnih cenah tudi nealkoholne pijače.

Vsprejet je bil predlog dr. Zanolle, da se stavi v proračun svoto 4000 kron v svrhu osnutja urada za varstvo mladoletnih.

Dovoljena je bila družtu „Igea“ podpora v znesku 6000 K za osnutje šole za bolniške postrežnice.

Ostale postavke poglavja: „javna dobrodelnost“ so bile vsprejete z malimi spremembami kakor je predlagala finančna komisija.

Konečno je bil vsprejet predlog dr. Puecherja, da se naroči finančni komisiji, naj v sporazumu z mestno računarijo izvrši neke prejembe glede tehnične razvrstitve proračuna, nakar je župan zaključil sejo. Bilo je 10.25.

Prihodnja seja drevi.

Domače vesti.

Poštnim vežbenikom je imenovan realni abiturijent Hieronim Schizzi.

Iz sodno-kancelijske službe. Kancelijski oficijal Josip Carli je imenovan kancelijskim višjim oficijalom ad personam pri c. kr. okr. sodišču v Tolminu.

„Zarja“ proti dr. Puecherju. „Zarja“, glasilo slovenske socialne demokracije, prinaša pod naslovom „Na krivi poti“ precej oster članek proti dr. Puecherju in njegovim tovarišem Cernitzu in dr. Senigagli, ki so glasovali za podporo „Legi „Nazionale“ in ne tudi za enako podporo Ciril-Metodovi družbi. „Zarja“ piše med drugim, da ji je to glasovanje nerazumljivo in nesocialistično. Nadalje pravi:

„Ni treba, da smo Slovenci, dovolj je, da smo socialni demokratje. Kot taki moramo najodločneje grajati način, po katerem je sodrug Puecher svoje glasovanje utemeljeval. Z enim in drugim je sodrug Puecher pokazal, da je izven vsake socialistične poti in da ima najboljši namen tudi na tej poti ostati.“

Sodr. Puecher je priznal potrebo slovenskih šol v Trstu. Občinska večina teh šol noče priznati. Zakaj ni torej glasoval za podporo Ciril Metodovi družbi, ki bi bila veliko bolj opravičljiva kot podpora Legi? Podpora Ciril-Met. družbi bi bila vsaj kot nekaj na račun za dolžnosti, ki jih ima tržaška občina napram Slovincem proti šolstvu. In ako ni glasoval za podporo Ciril-Metodovi družbi s stališča, da se iz občinskih blagajn ne smejo dajati podpore privatnim družbam, kako bo opravičil svoj glas za Lego?

„Pri vsem tem pa je naravnost smešna izjava: „bom glasoval za podporo Ciril-Metodovi družbi, ko bodo dale slovenske občine podporo Legi! Tako bi smel govoriti nacionalec in ne socialist. Torej se z dr. Puecherjem nikakor ne moremo strinjati. In le žalostno je, da sodr. Puecher ni uvidel gotovosti polemike, ki nastane med nami in njim vsled njegovega stališča in ki zna vzbuditi v vrstah stranke kos nacionalizma, ki pripomore rušiti itak nepreveliko solidarnost slov. in ital. delavstva, ki zna torej vsiliti spor v strokovne organizacije.“

Clankar pravi, da bo o predmetu sklepa stranka prih. nedeljo in da se bo k temu še povrnil.

Kar se nas tiče, bi nas le samo veselilo, ako bi se tudi slovenskim sodrugom začele odprati oči, na čemer si prisvajamo tudi mi „nacionalisti“ nekoliko zaslug. Take pisave od strani naših socialistov doslej nismo bili vajeni. Seveda so to le besede, in slovenski sodrugji bodo morali tudi v dejanju pokazati, da jim res gre za slovenske interese.

Glasovanje socialnih demokratov o šolskih zadevah. Ker nečemo delati nikomur krivice, niti političnemu naspotniku, moramo danes konstatirati, da je bilo glasovanje socialnih demokratov v mestnem svetu sledeče:

Prisotnih je bilo šest socialističnih sve-

tovalcev. Od teh so glasovali samo trije za podporo „Legi Nazionala“ in sicer: dr. Puecher, dr. Sinigaglia in Cernitz.!! Ostali trije, ki pripadajo delavskemu stanu, so se glasovanja vzdržali.

Toliko resnici na ljubo, ker smo pisali, da so vsi soc. svetovalci sledili Puecherju.

Predavanje o draginji. „Izobraževalni odsek NDO“ priredi danes dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer predavanje o predmetu: „Današnja draginja, nje vzroki, in sredstva za odstranitev iste“; predava gosp. Andrej Munih. Vstop svoboden. — Z ozirom na aktualnost predmeta pričakuje se obilne udeležbe od strani našega ljudstva.

Z ozirom na blag namen današnjega koncerta hvaležno odklanjajo vsi sodelujoči solisti cvetlične darove.

Plemeniti čin. Z veseljem in hvaležnostjo mora omenjati „Dijaško podp. društvo“ požrtvovalno sodelovanje koncertne pevke gospe Mire Costaperaria, opernega tenorja gosp. Ljubisha Iličića in pianista gosp. Antona Trosta, ki so vsi oprostili „Dij. podp. društvo“ z ozirom na dobrodelni namen današnjega koncerta, vsih občinskih daril in obveznosti ter naklonili s tem velikodušen dar našemu revnemu slovenskemu dijaštvu. Čast jim!

Trgovci jestvinčarji! Nujno Vas pozivljamo, da se prav gotovo udeležite sestanka, ki se bo vršil nocoj ob 9. uri zvečer v prostorih „Trgovskega izobraževalnega društva“, ul. S. Francesco št. 2. I.

Odbor „Trg. izobr. društva“.

Libretti, ali po očetu: Mladošič Giuseppe, je umrl. Mož ni bil nikakr prvak v tržaški italijanski armadi, ali igral je v njej precejšnjo vlogo. Pred 30 leti je bil delovodja pod drugim slovenskim odpadnikom Bašić Markom in načelnik nekdanjih javnih postreščekov. Njemu kot človeku nočemo očitati ničesar — bil je dobrega srca; ali o vzgoji, laški vzgoji, ki so mu jo dali njegovi hrvatski stariši treba reči par besedi. Pokojnik je bil grozno žaljen, ako ga je kdo imenoval pravilno. Vedno je proklinal svoje stariše z maledetti ščavi in trdil je, da on noče biti Mladošič, ampak le „Libretti“!

To smo povedali, da opozorimo naše stariše, kaj sledi laški vzgoji otrok! Pokojnemu Josipu Mladošiču Libretti pa želi podpisani mir in pokoj. Spominja se ga hvaležno, ker mu je često izdajal razne načrte svoje stranke, ki so bili objavljeni v „Edinosti“.

Iz železničarskih krogov. Na vest v „Edinosti“ od 3. decembra nas prosi g. Bahun, naj pojasnimo sledeče: On je res od pekarne nižjeavstrijskega konsumnega društva dobival kruh na svoj račun in svoj riziko. Ker mu je kruh večkrat zaostajal in ga je potem moral oddajati pod ceno in ker so mu nekateri odjemalci ostajali dolžni, je on res nekaj ostal na dolgu, a je isto stvar uredil tako, da plačuje pekarni zaostanek v obrokih. Glede zahteve, naj priidem na dan z imeni onih odjemalcev, ki so ostali dolžni, izjavlja g. Bahun, da on ne more obeti na javni zvon imen onih, ki mu niso plačali.

Priobčujemo to pojasnilo, iz katerega izhaja, da g. Bahun ni možno očitati nikake neekorektnosti in še manje nepoštenja.

Poučni shodi v okolici. Odbor „Kmetijske družbe za Trst in okolico“ je v svoji zadnji seji določil, da se prirede ti-le shodi:

V petek 8. decembra bo poučen shod na Kontovelu po jutranji maši ob 10. uri v „Gospodarskem društvu“.

V petek 8. decembra bo poučen shod na Proseku ob 1. uri popoldne v „Gospodarskem društvu“.

V nedeljo 10. decembra bo poučen shod v Sv. Križu po maši ob 10. in pol pri Nemcu-Maganja.

V nedeljo 10. decembra bo poučen shod v Bazovici, popoldne po blagoslovu v „Gospodarskem društvu“.

Miklavžev večer priredi prihodnjo soboto „Česka beseda“ za odrasle, prihodnji dan, v nedeljo, pa za otroke. Po velenimivem vspredu, ki obsega poleg Miklavževega nastopa petje, igranje, sviranje, sledi animiran ples. Vedno uljudne dame so preskrbele izborni buffet. Zabave bo torej obilo živahne in prijetne. „Slovenska Čitalnica“ uljudno vabi vse svoje člane k obema večeroma.

Ljudska knjižnica akad. fer. društva „Balkan“ pri Sv. Ivanu. Slav. občinstvu naznanjam, da bo knjižnica odprta od sedaj naprej vsako sredo od 8. do 9. ure zvečer in vsako nedeljo od 11. do 12. predpopoldne. Vse čitatelje, ki imajo izposojene knjige več nego mesec dni, prosim uljudno, da jih takoj vrnejo. Knjižničar.

Naše gledališče.

Jutri se prvič popoldne vprižori krasna Zellerjeva opereta

„PTIČAR“

Cene za to predstavo so nižje, kakor običajno za operete, in sicer ob dramskih cenah.

Zvečer se v abonamentu vprižori premijera krasne ljudske igre

„GOSPODJE SINOV“.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni toržki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

Tržaška mala kronika.

Naši ljubi zavezniki! Viktor Callin, star 27 let, težak iz Burana pri Benetkah, Josip Parpinel, star 31 let, težak iz Trevisa in še neki tretji regnikolo so predsinonjem tulili in razsajali kakor besni po Borznem trgu. Redar jih je parkrat posvaril, ali vse zaman. Na Velikem trgu so zopet zagnali huronski krik. Redar jih je tedaj aretirati. Oni so pa planili nadenj in ga poskusili vreči na tla. Callin je tudi poskusil izvit mu sabljo iz nožnice. Prihite! je na pomoč drug redar in regnikoli so se preselili v ulico Tigor.

In zopet regnikoli! Viljem Lancioni, star 23 let, iz Jesija v Romanji, je bil težak pri tvrdki Fonda & Comisso. Te dni so ga odpustili. On se je na to podal v skladišče trdke in je magazinerju zagrozil, da ga ubije, ako ga ne sprejme zopet v službo. Zapodili so ga, a on je ostal v bližini z nožem v roki. Slednji ga je aretirati policijski agent, in to po dolgem naporu. Neki njegov rojak, imenom Brin, je zahrbtno pri tem napadel agenta in skušal rešiti aretirane rojaka. Tudi on je bil spravljen pod ključ.

Loterijske številke, izrečane dne 6. decembra 1911:

Prag 74 48 22 45 9
Lvov 61 16 63 87 67

Koledar in vreme. — Danes: Ambrozij šk. — Jutri: Brezmad. Spoč. M. D.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 13.5° Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertia oblačno. Tupatam dež. Temperatura malo spremenjena. Severo-vzhodni vetrovi z različno silo.

Porotno sodišče.

Radi žaljenja časti potom tiska.

Včeraj se je pred porotniki vršila razprava proti dru. Edmundu Puecherju, ki ga je zasebno tožil livar Fran Valeri radi žaljenja časti potom tiska.

Predsedoval je izpravi deželosodni svetnik Minio, a votanta sta bila sv. Pahor in dr. Pollanz. Zasebnega tožitelja je zastopal dr. Robba, obtoženca pa je branil odv. dr. Geffer-Wondrich.

Glasom obtožnice je list „Il Lavoratore“ dne 21. aprila 1910 priobčil pismo, ki je je dr. Puecher pisal „Piccolu“, v katerem je bilo priobčeno dan prej. V tem pismu je bilo povedano pod podnaslovom „Koristi simulantov“ (Gili interesi dei simulant), da je Fran Valeri dobil tekom štirih let iz okrajne bolniške blagajne 523 dni bolniške podpore v skupni svoti več nego 1200 K, in 300 litrov mleka, ki mu ga je bolniška blagajna dajala v svrhu zdravljenja, kar pa njemu ni zabranjalo udeleževati se banketov, zahajati v kavarne, gostilne in tolerančne hiše, iz ene katerih so ga nekoč celo zapodili.

Po prečitani obtožnici je preds. skušal pripraviti stranki do poravnave, a dr. Robba je za zasebnega tožitelja izjavil, da Valeri ne želi maščevati se, ampak le oprati svoje ime. Dr. Puecher je na to izjavil, da je članek spisal on, a podnaslova ne; da sploh ni hotel dolžiti Valerija, da je simulant, ker je bilo splošno znano, da je bil Valeri resnično bolan. Vsa stvar izvira iz znanega spora mej socialnimi demokrati in Pagninijevimi desidentii.

Njegovo pismo, priobčeno v „Piccolu“ in potem v „Lavoratoru“, je bilo le odgovor na Valerijeve napade nanj in na bolniško blagajno, v katerih je Valeri trdil, da je bolje, da bolniška blagajna v slučajih dvoma podpira simulant, nego pa da zavrača morda resnično bolnega človeka. Valeri je tudi uveljavljal pri bolniški blagajni svoj položaj kakor zaupnik stranke in se okoriščal. Vžival je nekoč bolniško podporo skozi celih 30 tednov.

Kakor priče so bili na to zaslišani zdravnik dr. Nigris, — ki je povedal, da je on zdravil Valerija in mu dal dovoljenje „ad libitum“, da sme iziti kadar hoče —, Jakob Sullgoj, Rudolf Lavrenčič, Fran Mlekuš in Josip Ravnik, ki so povedali, da je bil Valeri res večkrat z njimi v gostilni, da pa ni nikdar mnogo pil.

Porotnikom je sodišče stavilo eno glavno vprašanje, da-li je dr. Puecher kriv priobčenja onega pisma v „Lavoratoru“, in eno dopolnilno vprašanje, da-li je dokazal resničnost trditve onega pisma.

Govorili so na to dr. Robba za Valerija, dr. Puecher in zanj tudi njegov branitelj odv. dr. Geffer-Wondrich, na kar je predsednik reasumiral razpravo.

Po kratkem posvetovanju v svoji posvetovalnici, so se porotniki vrnili v dvorano, kjer je njih načelnik prečital pravorek, s katerim so z 9 glasovi da in 3 ne pritrdili glavnemu vprašanju, dočim so dopolnilno vprašanje zanikali z 8 glasovi ne in 4 da.

Na podlagi tega pravoreka je sodišče obsodilo dra. Puecherja na 20 K globe.

Danes se vrši razprava proti Andreju Jug, ki je obtožen zločina uradnega poverjenja.

Predseduje razpravi podpredsednik dež. sodišča vit. Perišič, a brani obtoženca dr. Josip Mandić.

Društvene vesti.

St. Jakobška Ciril-Metodova podružnica nima danes zvečer redne seje radi dobrodelnega koncerta. Seja bo prihodnji četrtek.

Izobraževalni večer se vrši danes, četrtek, ob 8. uri v Čitalnici pri Sv. Jakobu. Vstop brezplačen.

Ciril-Metodova podružnica pri Sv. Ivanu vabi na svoj Miklavžev večer, ki bo jutri v petek, 8. t. m. ob 4. in pol pop. Nadejamo se od zavednih Svetolvančanov, da prihitijo v velikem številu na to prireditev ter privedejo seboj svojo deco na to nedolžno zabavo. Otroci morajo biti v spremstvu starišev. Darove se sprejema edino le v otroškem vrtcu istotam in sicer od danes naprej; darovi morajo biti kolekovani z narodnim kolekom.

Miklavžev večer rojanske Ciril in Metodove podružnice se bo vršil jutri v petek, dne 8. t. m. popoldne ob 5. uri v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Stariši, ki nameravajo doposlati darove, naj jih dološijo vsaj do 12. ure popoldne v otroški vrtci, ali pa v „Konsumno društvo“ v Rojanu. Udeležniki so naprošeni, da pridejo pravočasno, ker pride sv. Miklavž točno ob 5. uri s svojim silajnim spremstvom. Vstopnina brezplačna. Darovi se hvaležno sprejemajo.

Odborove seje „Učit. društva“ ne bo danes 7. t. m., temveč teden pozneje, dne 14. t. m. in to radi koncerta v korist „Dij. podp. društva“, ki bo danes ob 8. in pol zvečer, kamor vabi vse učiteljsvo — Predsednik.

Miklavžev večer priredi St. Jakobška Čitalnica dne 8. t. m. v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu. Darovi opremljeni z nar. kolekom naj se izročajo družini Firm nad Čitalnico ali vsaki večer od 8. ure zvečer v Čitalnici.

Nogometni odsek (Foot-ball) naznanja članom, da se prične jutri v petek z redno vežbo. Člani so naprošeni, da pridejo jutri točno ob 1. in pol uri popoldne pred „Narodni dom“, kjer bo zbirališče. Odhod točno ob 2. uri pop.

Narodni pipčarski klub pri Sv. Jakobu priredi v soboto zvečer v gostilni Babič Miklavžev večer. Darila samo z narodnim kolekom se vsprejemajo v gostilni Babič do 6. ure zvečer.

Novi društvi. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novih društev: „Telovadno društvo Sokol“ s sedežem na Proseku in „Slovensko izobraževalno društvo“ s sedežem v Opatiji.

Akademsko tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja, da se vrši njegov II. izredni občni zbor v soboto, 9. t. m., ob pol osmih zvečer v društvenih prostorih (Schönaugasse 17, I. nad.). Slovanski gospe dobrodošli!

Nar. del. organizacija.

Javen shod slovenskega ženstva bo jutri v petek, 8. decembra ob 4. uri popoldne. Sklicuje ga „Narodna Delavska Organizacija“ v veliki dvorani v ulici Sv. Franciška št. 2, II. nadstropje. Dnevni red: 1. Razlaganje poselskega službenega reda z dne 10. junija 1857.; 2. Pomen in namen organizacije. — Ker je shod namenjen v prvi vrsti slovenskim služkinjam, je dolžnost vsake, da se v njenem interesu odzove temu povabilu. Odbor.

Skupina „Lloydov Arsenal“ N. D. O. bo imela sestanek v soboto, dne 9. t. m. ob 5. uri zvečer v prostorih N. D. O. pri Sv. Jakobu.

Odbor skupine „Plinarna“ ima danes ob 9. uri sejo. Prosi se točne udeležbe.

Pripravljalni odbor skupine „Škedenjski plavži“ ima danes ob 7. uri sejo v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju.

Skupina NDO „Linoleum“ bo imela jutri dne 8. t. m. ob 4. uri pop. sestanek v prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

V nedeljo, dne 10. t. m. priredi „Izobraževalni odsek NDO“ Miklavžev nastop v prostorih velike dvorane NDO ulica Sv. Franciška št. 2, II. n. Začetek ob 4. uri popoldne. Naznanja se p. n. občinstvu, da o tej priliki v prvi nastopi pevski zbor NDO. Tovariši in tovarišice! Pripravite se za ta krasni večer. Vsi oni, ki želijo darovati ali prispevati s kakšnim darilom, naj ga blagovolijo doposlati uradniku N. D. O. vsak dan ob uradnih urah. Natančnejši vspeored se objavi pravočasno.

DAROVI

— Narodna zbirka XX. septembra. Pola št. 48. (g. J. C.). Darovali so sledeči gg.: Joško Dular 5 K. Po 3 K.: N. N. „Živio Hrvati in Slovenci“; po 3.50 K.: Nace Grotar; po 2 K.: St. Bizjak, G. Modic, J. Mrak (?), J. Povšič; po 1 K.: I. Milonig, S. Zeleznik, C. Kraigher, N. N., N. N., N. N., dr. A. Vagaja, N. N., O. Schrey, Gostila, M. Martelanc, J. Pertot, J. Zeleznikar, Sovljanski, M. Žunič, (Pula), brivec Gjurič, Bohinec, A. Muha, F. L. Tuma, Korencan, Pertot, N. N., Waschte, N. N., Furlan, N.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo

pekarno in sladščiarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

Prodaja ves dan svež kruh vsake vrste in sladšice ZALOGA MOKE iz prvih mlinov. — Vsakovrstni prepečenol (Biscottini).

JOSIP VATOVEC.

: Postrežba :
tudi na dom.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdeluje igleničkim električkim strojem

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5. II.

UMETNI ZOBJE

Plombliranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Kupujte „Nar. kolek“!

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hlša gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economio št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

2051

Sprejmo razreševanje kakršnegakoli blaga iz mitne, dostavljanje na dom.

POSILJATVE, POTEGA KOVČEVOV. NAJDOGOVORNEJE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Čistilo za snaženje čevljev

Zastopstva in zaloga:

Eugen Jurčev, Trst, ulica Acquedotto št. 9.

TELEFON 278/IV.

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

št. 1085.

TRST

ul. della Zonta št. 7. I.

1925

N., dr. M. P., dr. Brčić, Dreja, Brivec, I. Dimnik, V. Šusteršič, slov. fotograf, Meljavec, N. N., J. Zwitter, N. N., N. N., N. N., N. N., Umek, N. N., Prelz, F. Komar, C. Sirk, N. N., Negovetič, Dolinar, Gregorič. Po 60 vin.: N. N. Po 50 vin.: Vrba. Po 40 vin.: A. Božeglav. — Skupaj kron 72. Srčna hvala vsem darovalcem! (Opomba: Nečitljiva imena priobčujemo pod „N. N.“)

— Skedenjski podružnici je darovala gospa Ivana Kotnik 3 K, gospa Alojzija Sancin-Čuk 3 K, gospa Mozer Ivanka 2 K in gospa Kunšič 1 K. Pokojni Josip Godina Figne je zapustil podružnici volilo 5 K. Istej podružnici so darovali za božičnico g. Anton Sancin Vrba mlajši 5 K in gospa Pepca Godina-Ban 5 m blaga za obleke. Zelo, da bi dobili čim več posnemovalcev med rodoljubnimi Skedenjci. — Prisrčno zahvala.

— Za „Božičnico“ so nadalje darovali gg.: Viktor Kalster 50 K, Anton Kalster 20 K, Oiga Banel 4 K, Vladko Ternovec 10 K, Skorkolan v Zagrebu 20 K, dr. Kukulovec 12 K, Anonimno 10 m. barhenta (il. dar), Mici dra. Wilfanova 10 K, Branko Polič 31 K. Zahvaljuje se srčno in se priporoča za nadaljne darove „Ženska podr. dr. sv. C. M.“

— Namesto cvetja na krsto pok. Mirice Mikota je daroval g. Grgič Vincenc 2 K rojanski podružnici dr. sv. C. in M.

— Pri pevskem večeru „Vrdeljskega cerkvenega zbora“ je nabral g. Ed. Furlani med pevci in gosti „Gosp. društva“ pri cerkvi 6 K 30 stot. za svetovlansko C. M. podružnico.

— Za podružnico sv. C. in M. pri sv. M. M. sp. in zgornji se je nabralo pri omizji med veselimi prijatelji v počestitev imendne g. Andreja Širce, trgovca pri Sv. Ani, 8 K 30 in stot. — Denar hrani V. Kodrič, pos. pri Sv. Ani.

Vesti iz Goriške.

x Semenji sv. Andreja je privabil v Gorico mnogo ljudstva z dežele. Trgovci so pa napravili malo denarja, kajti večinoma so se prodajale drobnejše reči za mal denar. Občutiti je bilo vsi draginjo in splošno pomanjkanje denarja. Vzlic temu pa so bile gostilne polne. Tudi „komedije“ niso imele srečnega dneva. Dan je bil izredno lep, a kaj to pomaga; taki semnji se polagoma izgubljajo in kmalu se ne bodo prav nič razlikovali od navadnih ponedeljkov in četrтков!

Nova podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Štanjelu. V Štanjelu se je vršil predminole nedelje ustanovni občni zbor nove podružnice Ciril-Metodove družbe za Štanjel in okolico. Zborovanje je otvoril g. Ante Beg iz Ljubljane, ki je v lepih besedah očrtal namen in uspešno delovanje te prekristne šolske družbe. Med poslušalci je vladalo veliko zanimanje, ki se je razvilo v navdušenje. Vplačanih letnih članov je 42; že to je za začetek precej, a ni dvoma, da se število pomnoži. Izvoljen je bil nastopni odbor: župan Filip Hočevar, predsednik; Franjica Ličar, podpredsednica; Josip Hočevar, tajnik; Marica Ukmar, namestnica; Marica Švagelj, blagajničarka; Vekoslav Gulj, namestnik; Avgust Starc, Janko Krševan, Angela Fabiani, Vekoslav Švagelj, Ciril Čehovin in Marica Turk, odborniki oziroma odbornice; Alojzij Gorup, nadučitelj - Gabrijel in I. Fakin, učitelj v Brancu, pregledovalca računov. Po volitvi odbora je govoril g. nadučitelj Vendramin iz Dutoveli, ki je v svojem govoru poudarjal potrebo složnega narodnega delovanja, posebno pa potom družbe sv. Cirila in Metoda. V imenu odbora je izrekel župan Hočevar zahvalo g. Begu na trudu, ter je izjavil, da bo novi odbor posvečal vse sile narodnemu delu. — Vsa čast gospicam učiteljicam Ličarjevi in Marici Švageljevi, ki sta po- žrtvalno pripomogli do ustanovitve podružnice.

Komen, 4. t. m. (Prikazen na nebu.) Ko se mračni, vidimo sedaj, ob vedrem in čistem nebesnem svodu, lepo prikazen na nebu. — Priliko imamo opazovati na vz- hodnem nebesnem svodu dve lepi in veliki zvezdi: Marsa in Saturna. — Na levi strani stoječa zvezda — z lepo rdečo lučjo — je planet Mars, na desni strani pa stoji Saturn, ki ima bolj rumenkasto svetlobo. — Od teh dveh zvezd se najbolj odlikuje Mars s svojo jako lepo in svetlo lučjo. Mars je dosegel svojo pozicijo.

Sedaj se bo od dneva do dneva oddaljal od zemlje, zato bo njegova svetloba postajala šibkejša. Tudi Saturnova svetloba bo odslej pojemala. Obe zvezdi se namreč vedno bolj in bolj oddaljata od zemlje.

L. Banca popolare. Dr. Luzzatto in Al- fred Lenassi sta bila vložila radi znane ob- sodbe ničnostno pritožbo. Sedaj je najvišja sodnija na Dunaju določila novo razpravo pred dež. sodnijo v Trstu. Razprava se bo tikala vseh onih točk, radi katerih sta bila imenovana obsojena.

Na Brjah pri Rihemberku je umrla dne 4. t. m. 84-letna Terezija Kodrič. Pogreba se je udeležila velikanska množica ljudstva. Domače pevsko društvo je zapelo dve žalostinki. Med potoma in v kapelici pa pevci ne smejo peti (?); tako se nam je vsaj zagotavljalo od strani udeležencev.

(Pripomba uredništva. Pokojnica je bila mati znanega našega poštenjaka in kreme-

njaka Vekoslava Kodriča, posestnika pri sv. M. M. Spodnji, ki je ravno te dni slavil svojo 60-letnico. S čestitko na tem dogodku spajamo izraz iskrenega sožalja povodom britke izgube, ki je zadela našega Ko- driča.)

Vesti iz Istre.

Sad 2000-letne kulture. Iz Kopra: Misli bi se, da imajo med našim Italijani samo ljudje z manjo izobrazbo razne znane psovke na jeziku. Mislimo seveda psovke na račun Slovencev. Temu pa ni tako. Celo med italijanskimi učiteljicami v Kopru jih je, ki se ne sramujejo s psovkami žaliti našo narodnost in naše ljudstvo. Take — učite- ljice pač ne delajo časti italijanskemu imenu, še manje pa so priče za slavo takozvane 2000-letne italijanske kulture!

V Kopru smo Slovenci izročeni na mi- lost in nemilost italijanskim srditežem. In med temi se — kakor že rečeno — po- sebno „odlikujejo“ nekatere italijanske uč- teljice.

Slovenski otroci, obiskujoči tukajšnje italijansko ljudsko šolo, morajo danzadnem poslušati razne „ščave“ in „kretene“.

Ali to ni samo slovenske otroke veliko zlo, ampak tudi za italijanske. Saj ne treba praviti, kako mora taka vzgoja vplivati na nežno otroško dušo. To je strup. Kompe- tentne faktorje bi prosili, naj bi malo več paznje obračali položaju slovenskih otrok na italijanskih šolah in naj bi poskrbeli za potrebno remediuro. Ali tudi slovenski sta- riši naj bi ne bili brezbržni glede usode svojih šolo obiskujočih otročičev. Najzdat- nejša, ali prav za prav res jedino izdatna od pomoč bi bila seveda: slovenski otrok v slovensko šolo!! To smemo zahtevati v imenu zakona, v imenu zdravega pedago- škega načela, v imenu sedanje moderne in demokratične dobe.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Mali oglasi

Hiša pri sv. Ivanu. Lepa lega a 6 prostori se takoj proda. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti pod št. 2162.

Pozor! Cepilneke raznih vrst bomo valed ve- likoga števila oddajali po nizki ceni. Forčić in dr., Komen, trzinca. 2163

Prodajam krasnega 16 mesecev starega simo- dolskega bika-plemenjaka, več va- gonov bukovih drv, sladkega sosa in krompirja. Vprašanja na I. O. Edinosti pod št. 2154. 2154

Zaloga obuvala moškega, ženskega in otrok- kega na lasebo po nizkih cenah. — Avgust Taučer, ulica Belvedere št. 34. 2017

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst. Via delle Poste 10. — GORICA, gospodarska ulica 7. Isdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zasnoo k njemu. 815

Slovenske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Osnarova 16., Gregor Zidar & C., Ročol 263, tobakarna Segolin, ulica Industri- (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stolf, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Dr. Petschnigg (Petnik)

Trst, ul. S. Caterina 1 (Palača Greinitz)

ima čast Vam naznaniti, da se je v TRSTU na novo naselil kot zdravnik. Rodom Korošec (Podrožica) bil je svoj čas sekundarni zdravnik in asistent na Dunaju ter šef-zdravnik Fran Josipovega zavetišča v Egiptu, kjer je bival dolga leta.

Specialist za kožne in spolne bolezni :: sprejema strogo le od 11½—1. ure. ::

Za notr. bolezni (splošno zdravilstvo) :: sprejema od 8—9 zjut. in 2—4 pop. ::

Govori 6 jezikov, vstaviš francoski, angleški in arabški.

!! Božične zvončke zastoni !!

dobi, kdor kupi pri meni božične okraske

iz stekla kompl. iz- bor za malo dre- vesce, 135 kom. K 2-50. Sijajen izbor 150 kom. K 3-20. Reklamni izbor 170 sij. kom. v priprost. kartonu K 4-20, 230 sij. komadov obsto- ječih iz fant. sadja, steklenih kroglic, steklenih niti, lede- nih kroglic, vencev, zvezd, torbic, sveč itd. K 5-80. — Vel- ikanski sij. izbor, obstoječ iz najfin. steklenih okrasov, 200 kroglic „Phoenix“ z odsevom, fantastično sadje, zrakoplovi, odeli v svilo, krasno izd. samo K 10. Božične svetilke „Silberföhen“ povročujejo užgan krasen, zvezdnat dež, ne dišijo, se ne kadijo in so brez nevarnosti, 12 kom. v kar- tu z opisom 30 vin. 3 kartoni (36 sveč) 75 vin. 6 kartonov (72 sveč) K 130, 12 kartonov (144 sveč) K 250. Vankemu naročilu, ki znaša 8 K, se priloži nastoj božični zvončki. — Pošilja se proti predplačilu ali povzetju zneska.

Božični oddelk J. H. RABINOWICZ, Dunaj VII.

LINDENGASSE 2, K. T.

ANTON SANCIN, Škedenj 302
(pri lekarni) priporoča slav. občinstvu svojo (pri lekarni)

novo trgovino manu- fakturnega blaga

Skladišče žagovine (Segadure) za ribanje posipanje po mokroti, snaženje javnih lokalov itd. ima edino **AUGUST KOM- PARA**, Trst, ul. Fonderia št. 3. Prodaje se na drobno — **Posrežba na dom.**

ANTON BARUCCA
MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje roulet na oknih.
Na željo se menjajo pasovi in zmeti. Jamči za popolno dele in se ne boji konkurence

Nova trgovina gramofonov
Helvetia
Trst, ul. Barriera vecchia 19
najbogatejša zaloga v provinciji.

Svilearski aparati od K 50 naprej.
EDINA ZALOGA
slovenskih plošč vsake vrste.
CENE ZELO ZMERNE.

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 65
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH.
:: Delo dobro in v najkrajšem času. ::
Telef. 25-26. □ Poslovođa: Franje Jenke.

fi due americani
v Trstu, ulica Crosada št. 3
se točijo izvrstna **ISTRSKA** in **VIPAVSKA VINA** po smernih cenah, preiskana od ces. kr. poskusevališča za živila v Gradcu v smislu § 3. zakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.
Za mnogobrojen obisk se tople priporoča svojim rejakom v mestu in na deželi
JOSIP ČERMELJ, lastnik.

Zaloga obuvala in lastna delavnica
KRAINER

Trst, ulica Giovanni Boccaccio 4.
Velika zaloga moških, ženskih in otroških čevljev.
Poprave se izvršujejo točno, so- lidno in po zmernih cenah.

Prodajalnica manufakturnega blaga
Enrico de Franceschi
Trst, ulica delle Poste št. 10
(vokal ulice Valdirivo)
VELIKA ZALOGA bombaževine, trlisa, faštanja, volnenega blaga, izdelanega moškega in ženskega perila in drobnarij
:: po najzmernejših cenah. ::

Tovarna zrcal P. REVEL
odlikovana na razstavi v Rimu leta 1911 z zlato kolajno in križcem velike nagrade, na mednarodni razstavi v Parizu z zlato kolajno in veliko nagrado
TELEFON 313, rim. II. TRST, ulica Giulia št. 41. TELEFON 313, rim. II.
Kristali, zrcala, stekla, brušenje, posrebrevanje, smirkanje, preglbanje, dekoracije na kislino in smirek.
VELIKA ZALOGA kristalnega stekla in šip, uginita in brušena šip za kočije in popolne avtomobilne uprave. Reklamna ogledala. Vezanje z medjo in nikljem. — SPECIJALITETA: Posrebrevanje zrcal, ki se ohranijo pred vlažnostjo. Kompletna garniture kristalov in ogledalov za prirejevanje novih trgovin.

Zaloga obuvala
— in lastna delavnica —
MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata št. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Kron 6200 !!
AUTOMOBILI FORD 1911
Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40-000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL. TRST
Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734
Velika centralna garage, ulica del Baoli 16, vokal ulica Bonchotto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).
Automobili na posode po zmerni ceni.
Varnost in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna posrežba.

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. Anžela novoga
Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi zhanov, prstanov z dija- mantni in brez dijamant- tov, ženske verižice, zlato in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah.

CANDIDO PIVA
izdelovatelj in trgovec lesnega oglja izključni
liferant vzajemne zadruge privatnih uradni- kov, z lastno žago in kladivo žgalnega lesa v Dobrempolju na Kranjskem, ponuja prve vrste lesa in lesnega, fosilnega oglja itd. itd. v svinčnem zaprtih vrečah, prosto na dom na vsako točko mesta po zelo nizkih cenah.
Podrobna prodaja v ul. del Toro 4.
Pisarna ulica del Toro št. 1, I. nadstropje.
TELEFON 20—56.

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18
ki jo sedaj vodi g. **HENRIK KOSIČ** je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejšem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Moka „O“
„griffig“ in dvojni „griffig“ na drobno 38 vin. kg.
Zdrob (gris) za polento I. vrste po 26 vin. kg
Oves I. vrste K 20-80 100 kg
Oves II. „ „ 19— „ „
Seno „ „ 7— „ „

Baruch in drug
Trst, ul. dell. Raffineria št. 7.